

LONELY PLANET'S
ULTIEME
REIS
PLANNER
EUROPA

WAAR EN WANNEER OP REIS:
TIPS VOOR ELKE MAAND VAN HET JAAR

INHOUD

Januari

P. 8-31

Karpaten, Roemenië
Zagreb, Kroatië
Fuerteventura, Canarische Eilanden
Hemsedal, Noorwegen
Granada, Spanje
Oostkust Sicilië, Italië
Monte Carlo, Monaco
Wenen, Oostenrijk
Cappadocië, Turkije
Kandersteg, Zwitserland
Boedapest, Hongarije
Doñana & Sierra de Andújar, Spanje
Noord-Wales
Santorini, Griekenland
St. Moritz, Zwitserland
Rīga, Letland
Umeå, Zweden
Chamonix, Frankrijk
Cinque Terre, Italië
Bilbao, Spanje
Oost-Polen
Londen, Engeland
Zuidwest-Algarve, Portugal
Trans-Siberische spoorlijn, Rusland
Gent, België

Februari

P. 32-55

Lapland, Finland
Julische Alpen, Slovenië
Kiev & Tsjernobyl, Oekraïne
Andorra
Madeira, Portugal
Valletta, Malta
Turijn, Italië
Alentejo, Portugal
Sitges, Spanje
Grand Train Tour, Zwitserland
Ibiza, Spanje
Brugge, België
Zakopane, Polen
North Norfolk, Engeland
La Gomera, Canarische Eilanden
Côte d'Azur, Frankrijk
Keulen, Duitsland
Beierse Alpen, Duitsland
Midden-Zweden
Snæfellsnes, IJsland
Karinthië, Oostenrijk
Sarajevo & Mostar, Bosnië-Herzegovina
Parijs, Frankrijk
Treviso & Venetië, Italië

Maart

P. 56-79

Algarve, Portugal
Göteborg, Zweden
München, Duitsland
Gran Canaria, Canarische Eilanden
Zuid-Tirol, Oostenrijk
Belfast, Armagh & Downpatrick,
Noord-Ierland
Helsinki, Finland
Nice-Moskou, Frankrijk & Rusland
Brecon Beacons, Wales
Nationaal Park Soomaa, Estland
Mallorca, Spanje
Dubrovnik, Kroatië
Kent, Engeland
Lyngen Alpen, Noorwegen
Camargue, Frankrijk
Mont St.-Michel, Frankrijk
Assisi, Italië
Peloponnesos, Griekenland
Sofia, Bulgarije
Lake District, Engeland
Rhodos, Griekenland
Istanbul, Turkije
Valencia, Spanje
Waddenzee, Denemarken
Chişinău, Moldavië

April

P. 80-103

Zuid-Tirol, Italië
 Azoren, Portugal
 Las Alpujarras, Spanje
 Plovdiv, Bulgarije
 Minorca, Spanje
 Galway, Ierland
 Estremadura, Portugal
 Mayrhofen, Oostenrijk
 Karpaten, Oekraïne
 Île de Ré, Frankrijk
 Oost-Roemenië
 Andros, Griekenland
 Lošinj, Kroatië
 Metz, Frankrijk
 West-Cyprus
 Scilly-eilanden, Engeland
 Azerbeidzjan
 Luxemburg
 Lago Maggiore, Italië
 Maastricht, Nederland
 Bodensee, Oostenrijk, Duitsland &
 Zwitserland
 Ptuj & Maribor, Slovenië
 Zuidoost-Anatolië, Turkije
 Haute Route, Frankrijk & Zwitserland
 Rome, Italië

Mei

P. 104-127

Kosovo
 Coimbra, Portugal
 Bath, Engeland
 Elba, Italië
 Boven-Krain, Slovenië
 Tiraspol, Transistrië
 Vilnius & Kaunas, Litouwen
 Westkust Noorwegen
 Montenegro
 Moezeldal, Duitsland
 Thessaloniki, Griekenland
 Amalfikust, Italië
 Schiereilanden Bozburun & Datça, Turkije
 Loiredal, Frankrijk
 Faeroër
 Normandië, Frankrijk
 Tbilisi, Georgië
 Connemara, Ierland
 Interrailen, door heel Europa
 Kreta, Griekenland
 Holland, Nederland
 Noordoost-Catalonië, Spanje
 Bosnië-Herzegovina
 Skye, Schotland
 Bordeaux, Frankrijk

Juni

P. 128-151

Puglia, Italië
 Baltische staten
 Hintertuxgletsjer, Oostenrijk
 Jungfrau en omgeving, Zwitserland
 Albanië
 Bornholm, Denemarken
 Reykjavik, IJsland
 Saksisch Zwitserland, Duitsland
 Ravenna, Italië
 Van Parijs naar Istanbul
 Buiten-Hebriden, Schotland
 Julische Alpen, Slovenië
 Hvar, Kroatië
 Oost-Finland
 Grasse, Frankrijk
 Friese Eilanden, Nederland
 Groenland
 Picos de Europa, Spanje
 Berlijn, Duitsland
 Arctisch Noorwegen
 Andorra
 Segovia, Spanje
 St.-Petersburg, Rusland
 Veneto, Italië
 Lissabon, Portugal

INHOUD

Juli

P. 152-175

Georgië
 Cardigan Bay, Wales
 Nationaal Park Hossa, Finland
 Lefkada, Griekenland
 Koerse Schoorwal, Litouwen
 Antwerpen, België
 Inlandsbanan, Zweden
 Ohrid, Noord-Macedonië
 La Rioja, Spanje
 Karelië, Rusland
 Svalbard, Noorwegen
 Vaucluse, Frankrijk
 Adriatische Eilanden, Kroatië
 Olomouc, Tsjechië
 Alta Badia, Italië
 Liechtenstein
 Wild Atlantic Way, Ierland
 Formentera, Spanje
 Novi Sad, Servië
 Centrale Pyreneeën, Frankrijk & Spanje
 De Ararat, Turkije
 Engelberg, Zwitserland
 Comporta, Portugal
 Stubaier Alpen, Oostenrijk
 Verona, Italië

Augustus

P. 176-199

Co Antrim & Derry, Noord-Ierland
 Pic du Midi, Frankrijk
 Baltische kust, Letland
 Penedès, Spanje
 Vlaamse kust, België
 De Elbroes, Rusland
 Midden-Oostenrijk
 Albanese Riviera
 Westkust Schotland
 Minho, Portugal
 Gdańsk, Polen
 Midden-Slowakije
 IJsland
 Locarno, Zwitserland
 Noord-Spanje
 Rilagebergte, Bulgarije
 Tour du Mont Blanc
 Dundee, Schotland
 Romsdalen, Noorwegen
 Schiereiland Pilon, Griekenland
 Languedoc-Roussillon, Frankrijk
 Eger, Hongarije
 Lübeck, Duitsland
 Ligurische Zee, Italië
 Stockholmse scherenkust, Zweden

September

P. 200-223

Istrië, Kroatië
 Cycladen, Griekenland
 Krakau & Nationaal Park Ojców, Polen
 Braga & Guimarães, Portugal
 Sprookjesroute, Duitsland
 Nationaal Park Thy, Denemarken
 La Palma, Canarische Eilanden
 San Marino
 Stuttgart, Duitsland
 Jerez de la Frontera, Spanje
 Cotswolds, Engeland
 Corsica, Frankrijk
 Van Moskou naar St.-Petersburg, Rusland
 Noord-Cyprus
 Zuid-Stiermarken, Oostenrijk
 Armenië
 Bohuslänkust, Zweden
 Bologna, Italië
 Turkooizen Kust, Turkije
 Veszprém, Hongarije
 Eolische Eilanden, Italië
 Galicië, Spanje
 Transsylvanië, Roemenië
 Bourgondië, Frankrijk
 Bristol, Engeland

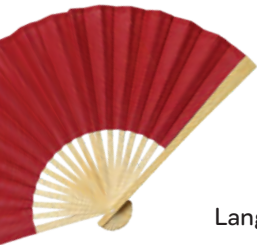

Oktober

P. 224-247

Letland
 Montenegro
 Belgrado, Servië
 Zermatt, Zwitserland
 Pindosgebergte, Griekenland
 Porto & de Douro, Portugal
 Split, Kroatië
 Wye Valley, Engeland & Wales
 Umbrië, Italië
 Champagne, Frankrijk
 Sevilla, Spanje
 Slovenië
 Çıralı, Turkije
 Exmoor, Engeland
 Noord-Macedonië
 Languedoc-Roussillon, Frankrijk
 Zuid-Sardinië, Italië
 Gozo, Malta
 Kopenhagen, Denemarken
 Noord-Schotland
 Tokaj, Hongarije
 Nederland
 Guernsey, Kanaaleilanden
 Dodekanesos, Griekenland
 Marseille, Frankrijk

November

P. 248-271

Zuidoost-IJsland
 Donau
 Rotterdam, Nederland
 Dordogne, Frankrijk
 Cork City, Ierland
 Cyprus
 Český Krumlov, Tsjechië
 Ruka, Finland
 Vlaanderen & de Somme,
 België & Frankrijk
 Piëmont, Italië
 Extremadura, Spanje
 Florence, Italië
 Pembrokeshire, Wales
 Costa Blanca, Spanje
 West-Turkije
 Hooglanden, Schotland
 Lincolnshire, Engeland
 Donegal, Ierland
 Athene, Griekenland
 Salzkammergut, Oostenrijk
 Malta
 Bretagne, Frankrijk
 Lanzarote, Canarische Eilanden
 Tenerife, Canarische Eilanden
 Toulouse, Frankrijk

December

P. 272-295

Snowdonia, Wales
 Luik, België
 Evia, Griekenland
 Ierland
 Warschau, Polen
 Val d'Aran, Spanje
 Korfoe-Stad, Griekenland
 Brighton, Engeland
 Elzas, Frankrijk
 Rovaniemi, Finland
 Wit-Rusland
 Reykjavik & de Gouden Cirkel, IJsland
 Tallinn, Estland
 Harzgebergte, Duitsland
 Arctisch Zweden
 Lviv, Oekraïne
 Brno, Tsjechië
 Bratislava, Slowakije
 Milaan, Italië
 Zwarte Woud, Duitsland
 Innsbruck, Oostenrijk
 Vaud-Alpen, Zwitserland
 Les Deux Alpes, Frankrijk
 Schotland
 Lyon, Frankrijk

INLEIDING

→ 'Ik heb gehoord dat Scandinavië ontzettend duur is.'
'De Canarische Eilanden? Daar stikt het van de toeristen.'
'De Alpen zijn alleen voor fanatieke wintersporters.'

Komt je dit bekend voor? We zeggen al snel dat een bepaalde bestemming wel of niet iets voor ons is. Natuurlijk, generalisaties bevatten vaak een kern van waarheid, maar een van de mooie dingen van reizen is dat het nergens het hele jaar door hetzelfde is. St. Moritz is in januari misschien een speeltuin voor de jetset, maar in augustus zie je er groene bergen, wilde bloemen en idyllische meren waar je kunt zonnebaden; er is geen skischoen te bekennen. En niet alleen de seizoenen beïnvloeden hoe wij een plek ervaren. Is er toevallig een kleurrijk en gezellig festival aan de gang? Gaat er deze maand een veerboot of zijn die aantrekkelijke eilanden onbereikbaar? Zie je in deze tijd van het jaar papegaauidikers op de Faeroër of sporen van lynxen in de Roemeense sneeuw? Worden de bezienswaardigheden overlopen door toeristen of is het juist heerlijk rustig? Dit laatste wordt steeds meer een probleem. Niemand wil zijn of haar grote reis laten verpesten door de aanblik van honderden selfiesticks. Daarom vertelt dit boek je niet alleen waarheen je moet gaan, maar ook wanneer: ga bijvoorbeeld buiten het seizoen in de lente naar de Algarve om de amandelbloesem te zien (p. 60); of maak in november een sfeervolle rondreis door de Schotse hooglanden (p. 263). Je vindt hier bestemmingen in heel Europa, onder meer in de Kaukasus, waar twee geweldige werelddelen samenkomen. Ben je op zoek naar reisinspiratie, dan is dit boek een geweldig vertrekpunt. Misschien

© Petrslav Sedlak SK / Shutterstock

staat de datum voor je volgende vakantie al vast en zoek je nog een bestemming die aan je voorwaarden voldoet: voordelig, winterzon, dieren spotten, rust, of een perfecte combinatie van dit alles. Of misschien wil je nog een verlanglijstje afwerken en wil je weten wanneer je daar het best mee kunt beginnen. (Als je het noorderlicht in het Finse Lapland wilt beleven, moet je niet in mei gaan; het is alleen te zien tussen september en april.) Eén ding is zeker: elke reiziger is uniek en heeft unieke wensen. De reisadviezen in dit boek zijn ook bedoeld om je uiteenlopende opties te bieden en je misschien op plekken te wijzen waar je nog nooit aan had gedacht. Het boek is verdeeld in 12 hoofdstukken, één per maand. Ze beginnen elk met een flowchart: beantwoord de vragen en volg de lijntjes naar de reis van je keuze. Elk hoofdstuk bevat ook een schema met jaarlijkse evenementen in die maand en een overzicht van de duurte en kindvriendelijkheid van elke bestemming – alles bedoeld om je reislust op te wekken en je te helpen een weloverwogen antwoord te geven op de allerbelangrijkste vraag: wanneer waarheen?

Door Jessica Cole

© Joyhall / Shutterstock. © Daniel Kay / Shutterstock

(L) Hallstatt, Oostenrijk, in de zomer; (R) zonsopkomst bij Quiraing, Skye; (O) de branding in de Algarve, Portugal

Januari

WAAR EN WANNEER

UITDAGING

IK
WIL

OP STAP

ETEN

• RIGA, LETLAND P23

• BILBAO, SPANJE P27

DRINKEN

• WENEN, OOSTENRIJK P17

Proost! Bezoek de beroemde koffiehuisen van Wenen

Zagreb kent een eigenzinnige cultuur en een onconventionele kunstscene.

NAAR DE STAD

KUNST & CULTUUR

• UMEÅ, ZWEDEN P23

• ZAGREB, KROATIË P14

UITGAAN & GENIETEN

• LONDEN, ENGELAND P29

• MONTE CARLO, MONACO P15

Neem een duik in de Széchenyibaden in Boedapest

ONT-
SPANNING

Wandel over de Tsjomohorakam in de Roemeense Karpaten

RUST

WELLNESS

• BOEDAPEST, HONGARIJE P19

RELAXEN

• SANTORINI, GRIEKENLAND P21

• KARPATEN, ROEMENIË P13

Smul van een bord salades pastes, vers gevangen door Griekse vissers

SYMBOLLEN

-
 FLORA & FAUNA
-
 AVONTUUR
-
 VOORDELIG
-
 CULTUUR
-
 REIZEN
-
 ETEN & DRINKEN
-
 PERSOONLIJKE GROEI
-
 ONTSPANNING

- KORT VERBLIJF
- EEN WEEK
- TWEE WEKEN

PERSOONLIJKE GROEI

Bezoek het imponerende middeleeuwse kasteel Gravensteen in Gent

- GEEST
  - FUERTEVENTURA, SPANJE P14
  - GRANADA, SPANJE P15
- LICHAAM
  - CHAMONIX, FRANKRIJK P25
  - GENT, BELGIË P31

Luister naar de originele flamenco in Granada

Luxeus dineren op de Trans-Siberië Express

BEZICHTIGEN

Uitzicht op de ruige Atlantische Oceaan vanaf Cabo São Vicente, Portugal

- REIZEN
  - TRANS-SIBERISCHE SPOORWEG, RUSLAND P30
  - NOORD-WALES P20
- BEZIENSWAARDIG
  - OOSTKUST SICILIË, ITALIË P15
  - CAPPADOCIË, TURKIJE P17
  - CINQUE TERRE, ITALIË P26
- NATUUR
  - DOÑANA & SIERRA DE ANDÚJAR, SPANJE P19
  - OOST-POLEN P28

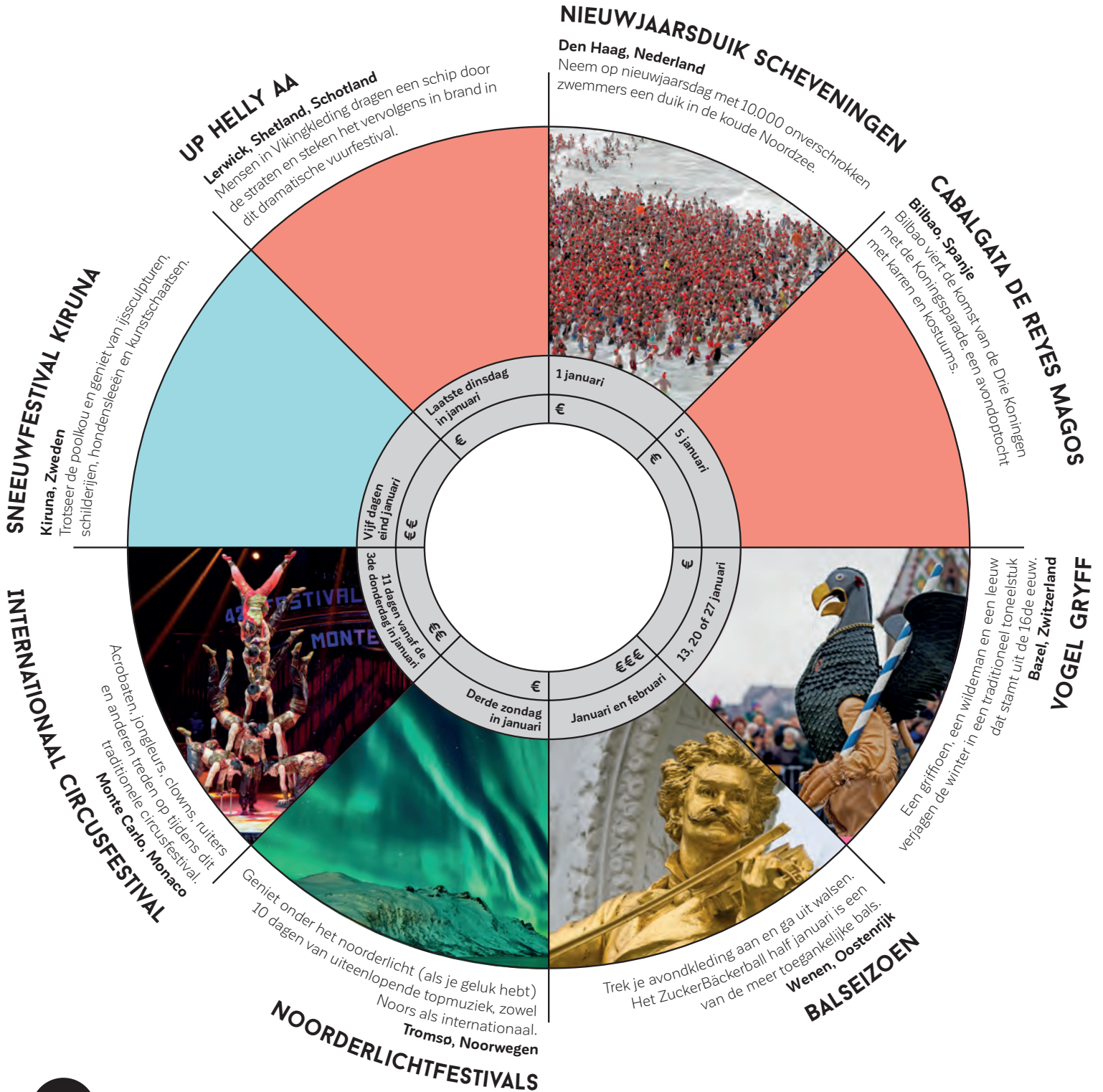
ACTIEF

- SNEEUW
  - HEMSEDAL, NOORWEGEN P14
  - ST. MORITZ, ZWITSERLAND P22
- LAND & WATER
  - ZUIDWEST-ALGARVE, PORTUGAL P29
  - KANDERSTEG, ZWITSERLAND P19

Zoef van de pistes in St. Moritz

EVENEMENTEN IN JANUARI

ZEER KIND-VRIENDELIJK

• HEMSEDAL, NOORWEGEN

• KANDERSTEG, ZWITSERLAND

• CHAMONIX, FRANKRIJK

Geniet van de bovenaardse schoonheid van de Blausee.

• NOORD-WALES

Vallée Blanche is de beroemdste Alpenafdeling buiten de pistes.

Dwaal langs de muren van kasteel Caernarfon in Noord-Wales.

• UMEÅ, ZWEDEN

Vlieg als een vogel over de schoorstenen van Cappadocië.

• LONDEN, ENGELAND

• FUERTEVENTURA, SPANJE

• CAPPADOCIË, TURKIJE

• KARPATEN, ROEMENIË

Wandel langs het Vissersbastion in Boedapest.

• ZAGREB, KROATIË

• BOEDAPEST, HONGARIJE

• ZUIDWEST-ALGARVE, PORTUGAL

Ontdek het mooie Santorini zonder al die toeristen.

• SANTORINI, GRIEKENLAND

DUUR MAAR DE MOEITE WAARD

VOORDELIG

• CINQUE TERRE, ITALIË

• WENEN, OOSTENRIJK

Gevelpanden langs de serene waterwegen van Gent.

• GENT, BELGIË

Proef overheerlijke appelstrudel in Wenen.

• MONTE CARLO, MONACO

Scheur naar beneden over de oudste bobsleebaan ter wereld in St. Moritz

• ST. MORITZ, ZWITSERLAND

• BILBAO, SPANJE

• RIGA, LETLAND

• OOST-SICILIË, ITALIË

• BIALOWIEZA, POLEN

• GRANADA, SPANJE

Vergaap je aan de Moorse wonderen van het Alhambra.

• TRANS-SIBERISCHE SPOORWEG, RUSLAND

Ga op zoek naar de schuwe Iberische lynx in Cordoba.

• DOÑANA, SPANJE

Zie Rusland voorbijglijden vanuit de luxe Trans-Siberië Express

LAAT DE KINDEREN THUIS

KARPATEN ROEMENIË

→ Waarom nu? Vanwege de goedkope ijsbedden!

Wie 's winters door de Roemeense Karpaten trekt, waant zich in een kersttafereel: het is een landschap met schitterend witte toppen, besneeuwde bossen, paardenkarren en rokende scheve schoorstenen die uitsteken boven labyrintische middeleeuwse stadjes. Om het sprookjesgevoel te versterken, zijn er enge kastelen en... het Hotel of Ice. Het wordt elke decembermaand vers opgebouwd met brokken ijs uit het bevroren Baleameer. Deze coole herberg heeft ijskamers en iglo's met dekens en vachten. In de ijsbar schenken ze warme bubbeltjeswijn en in het restaurant serveren ze plaatselijke lekkernijen op bevroren borden. En het mooiste van alles: dit ijshotel is stukken goedkoper dan zijn Scandinavische tegenhangers. Houd je

overdag warm met sneeuwwandelingen, skitochten, tubing-expedities, begeleide speurtochten langs wolvensporen in de sneeuw of bezoekjes aan het nabijgelegen romantische en toeristenvrije Sibiu, met zijn oude Saksische stadsmuren, torens, kerken en cafés.

Reisplan: Dichtstbijzijnde vliegvelden zijn Boekarest en Sibiu. Trek een week uit; slaap twee nachten in het ijshotel, besteed enkele dagen in Sibiu en misschien in het pittoreske Sighișoara.

Tips: Kleet je warm aan. Hoog in de bergen kan het kwik 's winters dalen tot -20°C .

Andere maanden: dec-mrt – ijshotel open, sneeuwactiviteiten; apr-jun – lentebloemen; jul-aug – warmst, koeler in bergen; sep-nov – herfstkleuren.

Een bruine beer
in de Karpaten

ZAGREB KROATIË

→ Waarom nu? Weinig toeristen en lekker skiën.

Ja, het is er koud – rond het vriespunt – maar 's winters zie je pas hoe de Kroaten echt leven. In de hoofdstad Zagreb is het business as usual, maar met minder toeristen, lagere prijzen en mogelijk wat sneeuw. De stad combineert een ontspannen mediterrane sfeer met Noord-Europese gusto: je vindt er alternatieve muziek, bars en atypische mode. Voor conventionele exposities ga je naar het kunstmuseum Mimara, een neorenaissancistisch gebouw vol schatten, of het MSU, Zagrebs museum voor moderne kunst. Het met klimop overwoekerde kerkhof Mirogoj is een sfeervolle bestemming op een vorstige dag. Op 20 minuten rijden van Zagreb kun je skiën: voor een flitsende afdaling ga je naar Slijeme in het Medvednicamassief en voor een wandeling of stevige slok Kroatische rakia naar de kroeg op de berg.

Reisplan: Trek twee of drie dagen uit. Neem een dag extra voor een trip naar Plitviče om de meren en watervallen in hun bevroren pracht te bewonderen.

Tips: Špica, de gewoonte om op je paasbest in cafés rond het stadsplein rond te hangen, is een zaterdagochtendritueel. Met verzorgde kleding val je het minst op.

Andere maanden: nov-mrt – koud, zeer rustig; apr-mei – warm, weinig volk; jun-jul – heel warm; aug – Kroaten zelf trekken naar de kust; sep-okt – mild.

FUERTEVENTURA CANARISCHE EILANDEN

→ Waarom nu? Surfen (of gewoon relaxen) onder de winterzon.

De dramatische, vulkanische, Marsachtige landschappen van dit Canarische eiland zijn 's winters op hun mooist. Terwijl het grootste deel van Europa zit te kleumen onder een grijze lucht, heb je hier zeven uur zon per dag met een gemiddelde temperatuur van 21°C. Het is een van de weinige plekken in Europa waar je in januari een strandvakantie kunt houden. En wat voor stranden: de grootste en beste stranden van de Canarische Eilanden liggen hier, zoals het 3 km lange Playa del Matorral, het vreemde en geïsoleerde Cofete en de eindeloze duinen van het beschermde Parque Natural de Corralejo. Maar Fuerteventura is ook een prima wellnessoord: alfresco yoga, tai chi, qigong of mediteren op gehoorsafstand van de oceaan, terwijl je gezonde, slaapbevorderende zeelucht inademt.

Reisplan: Huur een auto en maak spectaculaire tochten, zoals die tussen Betancuria en Pájara over de FV-30, langs vulkaantoppen en lavavelden.

Tips: Fuerteventura is een surfparadijs, en van november tot februari zijn er steevast golven van 2-2½ m hoog. Winden en golfslag zijn aan de westkust doorgaans sterker dan aan de oostkust.

Andere maanden: dec-feb – zacht, druk; mrt-jun – heerlijk weer; jul-aug – warmst; sep-nov – mild, 's avonds koeler.

HEMSEDAL NOORWEGEN

→ Waarom nu? Gegarandeerd sneeuw op rustige pistes.

Het Hallingdalgebergte, ook wel de Scandinavische Alpen, is minder bekend dan de echte Alpen, maar dat is goed nieuws voor skiërs en snowboarders. Op de meer dan vijftig hellingen rond Hemsedal vind je bijzonder fraaie skipistes, maar het is er minder druk dan in Oostenrijk of Frankrijk. De hellingen bieden afdalingen voor alle niveaus, van supersimpel tot hondsmoeilijk. Daarnaast zijn er nog vele skimogelijkheden buiten de pistes. Op deze noorderbreedte is sneeuw gegarandeerd: omdat hij al in november valt, kun je er vroeg in het seizoen terecht. De dagen zijn korter, maar sommige hellingen zijn op donkere middagen verlicht. Door de uitstekende skileraren en vele gemakkelijke afdalingen is het voor kinderen een goede plek om het skiën te leren. Activiteiten als sleeën, huskysafari's of paardentochten bieden de kinderen extra variatie. Rondcrossen met een sneeuwscooter (alleen voor volwassenen) is een leuke manier om de bergen te verkennen.

Reisplan: Het hele jaar door rijden er dagelijks snelbussen tussen Oslo en Hemsedal (via vliegveld Oslo). Er lopen treinen van Oslo en Bergen naar Gol, vanwaar je de bus of taxi naar Hemsedal neemt.

Tips: Op de berghellingen bij de pistes liggen chalets en appartementen, maar het stadje Hemsedal zelf, 2,5 km lager gelegen, heeft meer opties en een iets levendiger nachtuitgaansleven.

Andere maanden: nov-mei – skiën en wintersporten; jun-okt – zomeractiviteiten.

GRANADA SPANJE

→ **Waarom nu? Leer de taal zonder te sterven van de hitte of de drukte.**

Wil je in dit nieuwe jaar iets nieuws leren? Ga dan naar Granada om een cursus Spaans te volgen in een stad die je met stomheid zal slaan. In januari, wanneer het kwik rond de 10°C zweeft en de toppen van de omringende Sierra Nevada met sneeuw zijn bedekt, is de temperatuur het meest geschikt om je te concentreren. Bovendien hoor je op straat waarschijnlijk meer Spanjaarden praten dan toeristen, wat goed is voor de culturele onderdompeling. Schrijf je in bij een taalschool voor groeps- of individuele lessen en logeer bij voorkeur bij iemand thuis, zodat je tijdens het eten je Spaans kunt oefenen. Je kunt je ook inschrijven voor extra lessen in koken of flamenco terwijl je intussen een paar goede voornemens verwezenlijkt. Ga buiten de lesuren op verkenning. Granada was het laatste bolwerk van de Moren en je voelt hun invloed overal, van de gezellige theehuizen en smalle straatjes van de Arabische wijk Albaicín tot het Alhambra, het adembenemende paleisfort van de stad, dat in de wintermaanden het minst druk is.

Reisplan: Trek een week of twee uit en kies voor een intensieve cursus: ze zeggen dat je in één week individuele lessen evenveel leert als in vier weken groepslessen. Neem 's ochtends les en ga 's middags de stad verkennen.

Tips: In de winter kun je een verblijf in de stad combineren met skiën in de Sierra Nevada, op slechts 32 km van het centrum van Granada.

Andere maanden: nov-feb – zacht; mrt-meï & okt – warm, aangenaam; jun-sep – bloedheet.

OOSTKUST SICILIË ITALIË

→ **Waarom nu? De sites zijn rustig en je kunt skiën op een actieve vulkaan.**

Het is niet gebruikelijk om 's winters het grootste eiland in de Middellandse Zee te bezoeken, maar waarom niet? Veel badplaatsen zijn dicht (gemiddeld 16°C is te koud om te zwemmen), maar in de steden kun je gewoon terecht en de archeologische sites zijn in alle rust te bezoeken. Ook de prijzen zijn doorgaans lager. Dwaal door de Griekse en Romeinse ruïnes van Syracuse, dat in de oudheid een metropool was. Voel de onverminderde energie van het glorieus gruisige Catania, de tweede stad van Sicilië. Bezoek het prachtige kuststadje Taormina – akelig uitgestorven of heerlijk vrij van toeristen, het is maar net hoe je het bekijkt. Het indrukwekkende Griekse theater van de stad, met zijn nog indrukwekkender uitzicht op zee, is het hele jaar open. En wil je eens lekker kunnen opscheppen? Bezoek dan de besneeuwde hellingen van de 3326 m hoge Etna, waar je vanuit Piano Provenanza en Nicolosi goedkoop kunt skiën – hoewel ze soms de zaak moeten sluiten omdat de vulkaan op uitbarsten staat...

Reisplan: Vlieg naar Catania of neem het veer vanaf het vasteland naar Messina. Een auto huren is de beste manier om het eiland te verkennen.

Tips: Ga op zoek naar seizoensgebonden producten, zoals zee-egels en de artisjokachtige carduna.

Andere maanden: nov-mrt – koel, enkele badplaatsen dicht; apr-jun – goed weer, redelijke prijzen; jul-aug – heet, druk; sep-okt – zacht, goede prijzen.

MONTE CARLO MONACO

→ **Waarom nu? Om wat racesfeer op te snuiven.**

Het op één na kleinste land ter wereld is bekender vanwege zijn grand prix die elke maand mei door de straten raast, maar in januari (gemiddeld zo'n 11°C) ontvangt de stad een veel ouder auto-evenement. In de Rally van Monte Carlo, die al sinds 1911 wordt verreden, racen auto's uit het hele continent 1400 km door het vorstendom en het omringende platteland, met onder meer verraderlijke trajecten in de besneeuwde Hautes-Alpes. De rally eindigt eind januari met veel poespas in Monte Carlo zelf. Ook als je geen autoliefhebber bent, kun je in Monaco deze vaak sombere maand wat extra glamour verlenen. De hotelprijzen zijn een fractie lager, waardoor je meer te besteden/verliezen hebt in het befaamde casino. Andere attracties zijn

Le Rocher op de Rots van Monaco

(waar het koninklijk paleis staat), het zeespektakel in het Musée Océanographique en de jubelende winterse kleurenpracht van de bloemen in de Jardin Exotique.

Reisplan: Hotels kunnen duur zijn, ook 's winters.

Overweeg een verblijf in het nabijgelegen Nice. Een dag

of twee is voldoende voor Monte Carlo; verken daarnaast de Riviéra per trein.

Tip: Bezoek de Marché de la Condamine, de ('s winters verwarmde) markthal waar dagelijks het hele jaar door Provençaalse specialiteiten worden verkocht.

Andere maanden: nov-feb – zacht, buiten het seizoen; mrt-apr & sep-okt – heerlijk weer; mei – grand-prixdrukke; jun-aug – heet, druk.

De Karlskirche in Wenen, geglaceerd met een deken van sneeuw

WENEN OOSTENRIJK

→ Waarom nu? Zwier door winterse straten tijdens het balseizoen.

De hoofdstad van Oostenrijk is op elk moment van het jaar betoverend, met zijn aantrekkelijke mengeling van barok- en art-nouveau-architectuur, zijn keizerlijke grandeur en zijn klassieke cafécultuur. Maar wil je de stad zien schitteren op zijn aller fraaist, bezoek hem dan tijdens het balseizoen – in januari en een deel van februari – wanneer de elegant opgedofte beau monde tot het ochtendgloren uit walsen gaat. Hoewel evenementen namen dragen als het Doctor's Ball en het Jägerbal (Jagersbal), zijn de meeste bals voor iedereen toegankelijk: koop een kaartje, trek je chicste kleren aan en laat je meeslepen door de sfeer en de muziek. Uiteraard is de stad ook overdag wakker. Elke dag vibreert Wenen onder een koude deken van sneeuw. Bezoek de keizerlijke Hofburg, het Kunsthistorisches Museum of de opzichtige barokpaleizen Schloss Schönbrunn en Belvedere. Met zijn warme koffie en uitstekende koek die je vanuit sfeervolle cafés op elke straathoek toelachen en met zijn hippe bars en restaurants is Wenen ook een culinaire verrukking.

Reisplan: Trek drie of vier dagen uit. Boek op tijd, want de bals zijn vaak maanden van tevoren uitverkocht.

Tips: De meeste bals kennen een strikte kledingcode: smoking voor mannen, avondjapon voor vrouwen. Je kunt die in diverse winkels in de stad huren.

Andere maanden: nov-mrt – koud, balseizoen; apr-mei – zacht, minder druk; jun-aug – warmst en drukst, festivals; sep-okt – rustiger, warm.

© Ayhan Altun / Getty Images

CAPPADOCIË TURKIJE

Luchtballonnen boven het wonderbaarlijke winterlandschap van Cappadocië

→ Waarom nu? Vanwege de sprookjesachtige besneeuwde schoorstenen.

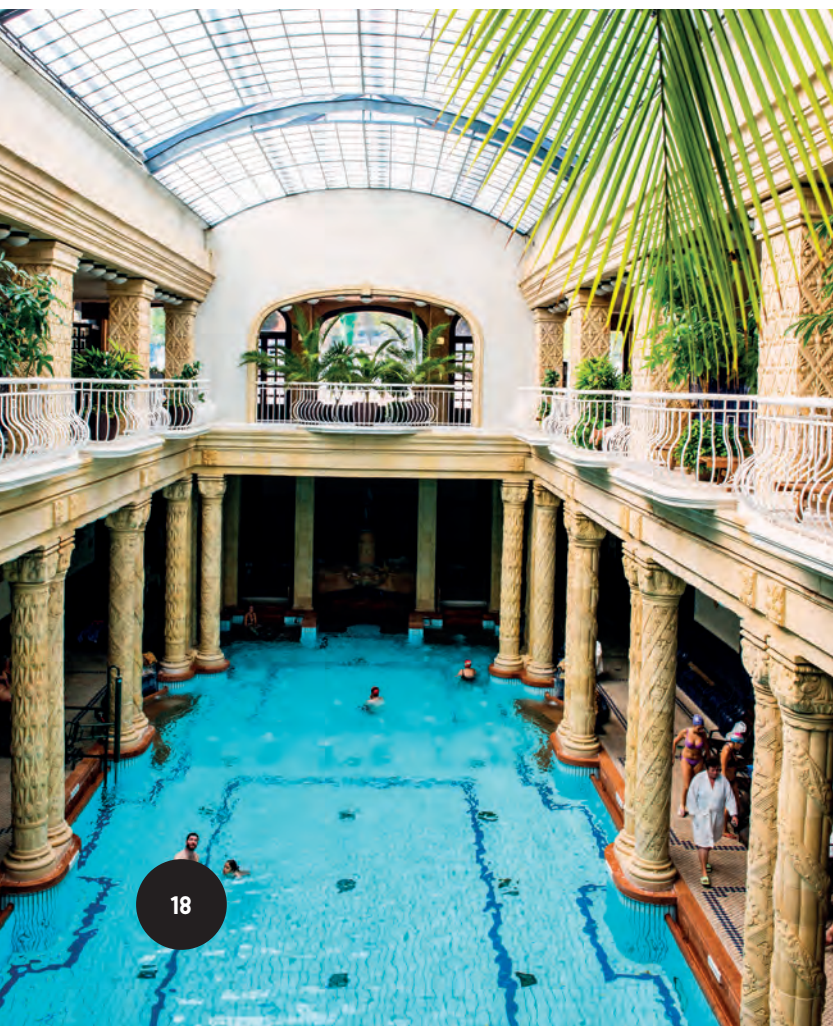
Moeder Natuur moet in een grillige bui zijn geweest toen ze Cappadocië in Centraal-Anatolië heeft gevormd. Het zachte tufsteen is uitgeslepen tot een vreemde mengelmoe van ravijnen, plateaus en torens. En het ziet er nog eens extra fraai uit als alles bestoven is met een laagje sneeuw, dat een extra dimensie toevoegt aan de natuurlijke landschapsformaties en de oude huizen en kerken die uit de rotsen zijn gehakt. Omdat het januari is, zijn de hotelprijzen laag en de bezoekersaantallen klein, waardoor het goedkoper en prettiger is om een bezoek te brengen aan bijvoorbeeld het klooster in Keşlik, de labyrintische ondergrondse stad Kaymaklı en de met fresco's beschilderde grotkerken in het openluchtmuseum Göreme. En

omdat zoveel van de sites ondergronds zijn of in rotsen zijn gehouwen, kun je er bij slecht weer toch heen. Maar op heldere dagen lonken winterwandelingen door het Ihlaradal, waarna je kunt ontdooien in een stomend badhuis of bij een warme kachel met een kom gevulde linzensoep. Trek je 's nachts terug in het koesterende comfort van een Cappadocisch grothotel.

Reisplan: Cappadocië heeft twee vliegvelden op 2 uur vliegen van Istanbul: Kayseri (75 km van Göreme) en Nevşehir (40 km).

Tips: Ballonvaarten zijn ontzettend populair in Cappadocië. Je kunt het hele jaar door boeken, maar in de winter worden ze vaker afgelast. Hoe langer je blijft, hoe groter de kans dat je ballonvaart doorgaat.

Andere maanden: nov-mrt – koud, mogelijk sneeuw; apr-jun & sep-okt – warm, zonnig; jul-aug – bloedheet.

(B) De Blausee
bij Kandersteg;
(L) Gellértbaden
in Boedapest
(R) Flamingo's
in Nationaal Park
Doñana, Andalusië

© Will Sanders / Lonely Planet

KANDERSTEG ZWITSERLAND

→ Waarom nu? Het is een sprookjesreis terug in de tijd.

Het romantische Kandersteg, een groepje houten chalets in het Kanderdal in het Berner Oberland, lijkt wel het Zwitserland van gisteren – en vooral in januari, als het dorpje voor korte tijd de klok een eeuw terugzet. Aan het einde van de maand viert Kandersteg zijn belle-époqueweek: heren dragen hoge hoeden en vintage kostuums, dames ruisen door de sneeuw in lange jurken en paardenkoetsen glijden voorbij.

Op de ijsbaan zie je schaatsers in retro-kleding en ouderwetse curlingwedstrijden. Daarnaast zijn er bobraces in historische sleden, nostalgische spelletjes en muziek, én een formeel belle-époquebal.

Ook buiten het festival is Kandersteg 's winters een magische plek. Met meer dan 50 km aan loipes is het een ware langlaufhemel (lessen zijn beschikbaar). Sneeuwschoenwandelingen, curling, tobogansleeën, ijsvissen en ijsklimmen zijn ook allemaal mogelijk. Voor de opwindendste ervaring neem je de skilift naar de Oeschinensee, een imposant meer tussen machtige bergen, waar je over het ijs kunt wandelen. Warm je daarna op in een van de fijne familiehotels in Kandersteg; kies er een met een sauna, een verwarmd zwembad en een bar waar ze glühwein serveren.

Reisplan: Trek een week uit om allerlei activiteiten te doen en uit te rusten in de winterzon.

Tips: Het meest nabije vliegveld is Zürich. De treinreis naar Kandersteg duurt 1,5 uur, overstap in Bern. De treinreis van Genève naar Kandersteg duurt iets meer dan 3 uur.

Andere maanden: dec-apr – winter, sneeuwspporten; mei & nov – overgangsmaanden; jun-okt – warm, wandelen.

BOEDAPEST HONGARIJE

→ Waarom nu? Werk je in het zweet in de thermale baden van de stad.

In de elegante hoofdstad van Hongarije zul je geen koude voeten krijgen, zelfs niet in januari. Boedapest telt meer dan 120 warmwaterbronnen, waarvan er vele toegankelijk zijn voor het publiek, zoals de Turks ogende Rudasbaden, het art-nouveauiuweel in Hotel Gellért en het enorme Széchenyibad, bekend om de iconische foto's van oudere mannen die in het stromende water staan te schaken. Perfect om je 's winters te warmen. De stad zelf is het hele jaar door schitterend, met de middeleeuwse pracht van de burchtheuvel van Boeda en de separatistische glorie van Pest. De stad kent bovendien een levendig en gevarieerd uitgaansleven, van de ruïne pubs met hun elegante puinzooi tot de magnifieke neorenaissancistische Staatsopera. Je hoeft je tijdens de lange donkere avonden niet te vervelen.

Reisplan: Bedenk waar je wilt logeren: op de westoever van de Donau in Boeda, met zijn dominante middeleeuwse burchtheuvel, of op de andere oever, in de art-nouveausfeer van Pest. De stad beschikt over een uitgebreid metro-, trein- en tramnetwerk.

Tips: Niet alle baden zijn elke dag open en soms baden mannen en vrouwen op aparte tijden. Informeer jezelf. Door de week mag je gewoonlijk 2 uur blijven, in de weekends 90 minuten.

Andere maanden: nov-feb – behoorlijk koud, mogelijk sneeuw; mrt-jun – warmer, bloemen, lentefestivals; jul-aug – warmst; sep-okt – aangenaam.

DOÑANA & SIERRA DE ANDÚJAR SPANJE

→ Waarom nu? Vanwege de natuur en het milde klimaat.

Niet alleen mensen houden van de koele Andalusische winter, maar ook wilde dieren. Daardoor kun je in januari in Zuid-Spanje een aangenaam klimaat (16-18°C) combineren met prachtige natuur. Het Nationaal Park Sierra de Andújar, onderdeel van de Sierra Morena, is het laatste bolwerk van de Iberische lynx (waarvan er nog maar zo'n 200 over zijn). Januari is een goede periode om ze te spotten, aangezien lynxen dan overdag actief zijn, als ze op zoek zijn naar een partner; als het warmer wordt, zijn ze vooral 's nachts actief. Maar dit bosrijke rotsachtige park herbergt ook andere soorten, zoals wolven, zwarte gieren, steenarenden, wilde zwijnen, herten en moefflons. Iets verder naar het zuiden kun je de lynx misschien ook zien, in de vlakke graslanden en dennenbossen van Nationaal Park Coto Doñana, waar ook veel vogels te bezichtigen zijn. De moerassen van Doñana drogen 's zomers doorgaans op, maar 's winters zijn ze behoorlijk nat; daardoor trekken ze grote aantallen flamingo's, reigers, ooievaars, ibissen en andere charismatische vogelsoorten aan.

Reisplan: Boek een hotel in Sevilla en huur een auto: Doñana ligt op 1 uur rijden ten westen, Andújar op 3 uur ten oosten.

Tips: De sfeervolste basis nabij Doñana is het dorpje El Rocío, dat meer de sfeer van het wilde Westen heeft dan van Zuid-Spanje. De zanderige straten zijn omzoomd met witte huizen en paarden zijn nog steeds het belangrijkste transportmiddel.

Andere maanden: nov-mrt – nat en koel; apr-mei & sep-okt – warm, drukst; jun-aug – heet, droog.

© Ian Brown / Alamy Stock Photo

NOORD-WALES

Vuurtoren Twr Bach,
Anglesey

→ Waarom nu? Rijd langs rustige kastelen en romantische eilanden.

Het weer in Wales is onvoorspelbaar, dus trek je niets aan van donkere luchten en geniet van de omgeving. Met de auto ben je beschermd tegen de elementen. Een tocht over de North Coast Way is dan ook een goede keuze. De weg (120 km) loopt van de grensstad Mold naar het eiland Anglesey en voert langs verkwikkende kuststeden, grote stranden, bucolische heuvels en middeleeuwse kastelen, met zicht op de waarschijnlijk besneeuwde bergen van Snowdonia in het zuiden. Stop bij het vakwerkstadje Ruthin, de vernieuwde promenade in Colwyn Bay, de moderne kunstgalerie MOSTYN in het victoriaanse Llandudno en de machtige kastelen van Conwy en Caernarfon. Maak via de 19de-eeuwse Menai Suspension Bridge de oversteek naar Anglesey en

geniet van kasteel Beaumaris, de ruwe branding (vooral in de winter) en de ruige rotsen van South Stack. Eindig je reis op het schiereiland Llanddwyn bij de ruïnes van de St.-Dwynwenkerk. Hier zou Dwynwen begraven liggen, de patroonheilige van minnaars en Wales' antwoord op St. Valentijn. De feestdag is op 25 januari.

Reisplan: Trek 4-6 dagen uit. Als lid van Cadw heb je gratis toegang tot bepaalde historische sites, waaronder veel kastelen.

Tips: Combineer deze tocht eventueel met andere tochten. De Cambrian Way kruist de North Wales Way in Llandudno en voert zuidwaarts naar Cardiff; de Coastal Way loopt van het schiereiland Llŷn (ten zuiden van Anglesey) naar Pembrokeshire.

Andere maanden: nov-feb – koudst, verkwikkend; mrt-mei – narcissen, natuur; jun-aug – warmst, drukst; sep-okt – aangenaam.

Oia: een heuse idylle op Santorini

SANTORINI GRIEKENLAND

→ **Waarom nu? Ontsnap aan de massa en bespaar geld.**

Santorini is het slachtoffer van zijn eigen pracht. De witgekalkte huizen tegen de wanden van de caldeira hebben triljoenen ansichtkaarten gesierd en worden in de zomer door toeristen overspoeld. Maar 's winters is het een ander verhaal. Er arriveren weinig veerboten en geen cruiseschepen, en de hotelbezetting ligt rond de 10%. De kans is groot dat je in je eentje kunt genieten van de mooiste zonsondgangen ter wereld. Natuurlijk is het niet bepaald strandweer (in januari is het gemiddeld zo'n 14°C) maar het is heerlijk om rond te kunnen lopen zonder al die toeristen. In de stadjes Oia en vooral Fira zijn veel faciliteiten geopend terwijl het plaatselijke leven voortkabbelt, waardoor dit de beste uitvalsbases zijn. Omdat ze op de rand van de caldeira liggen, bieden ze ook de meest dramatische uitzichten. Veel hotels sluiten in de winter, maar steeds meer blijven er ook open. De prijzen zijn vaak vele malen lager dan in de zomer.

Reisplan: Per veer of catamaran kun je het hele jaar door in 8 uur tijd vanaf Piraeus, de belangrijkste haven van Athene, Santorini bereiken. 's Winters vaart er gewoonlijk maar één boot per dag. In januari landen maar weinig internationale vluchten op Santorini, maar Athene is het hele jaar door bereikbaar.

Tips: Blijf 's winters op Santorini: veerboten varen te weinig om van eiland naar eiland te hoppen.

Andere maanden: nov-mrt – koel, slaperig; apr-okt – zacht, rustiger; mei-juni & sep – heet, druk; jul-aug – bloedheet en superdruk.

© HilaLucida / Alamy Stock Photo

LONELY PLANET'S ULTIEME REIS PLANNER EUROPA

WWW.LANNOO.COM

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Auteurs Sarah Baxter & Paul Bloomfield

Vertaling Ernst Schreuder

Oorspronkelijke titel Lonely Planet's Where to go When Europe

Oorspronkelijke uitgever Lonely Planet Global Ltd

Ontwerp lay-out Jo Dovey

Opmaak Keppie & Keppie

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2020

© Lonely Planet, 2020

D/2020/45/393 - NUR 512

ISBN 978 94 014 6865 7

De auteurs en de redactie van Lonely Planet hebben de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids.

Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie worden beschouwd als een aanwijzing.

Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is.

Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.